

Welzijn vleeskuikens

Inspectieresultaten 2020

NVWA-inspecteurs voeren ieder jaar welzijnsinspecties uit bij vleeskuikenhouderijen.

In 2020 stonden er in Nederland 731 vleeskuikenhouders op BRS-niveau (bedrijfsniveau) geregistreerd met 808 KIP-nummers (locatieniveau). KIP (Koppel Informatiesysteem Pluimvee) is een door de minister van LNV aangewezen databank in beheer van de stichting AVINED die onder andere een identificatie- en registratiesysteem bijhoudt voor pluimvee.

In dit rapport zijn de resultaten van de welzijnsinspecties, uitgevoerd in 2020, weergegeven. Fysiek toezicht op vleeskuikenhouderijen vond plaats op basis van (interne) meldingen, herinspecties en entreemonitoringen. Ook kon een vleeskuikenhouder in het kader van administratief toezicht verzocht worden documenten in te sturen. Er zijn geen aselechte inspecties uitgevoerd om een naleefbeeld vast te stellen. Verder is, op basis van data-analyses, administratief toezicht gehouden op de bezetting in de stallen. Daarnaast werd in het slachthuis gekeken naar het welzijn van de vleeskuikens.

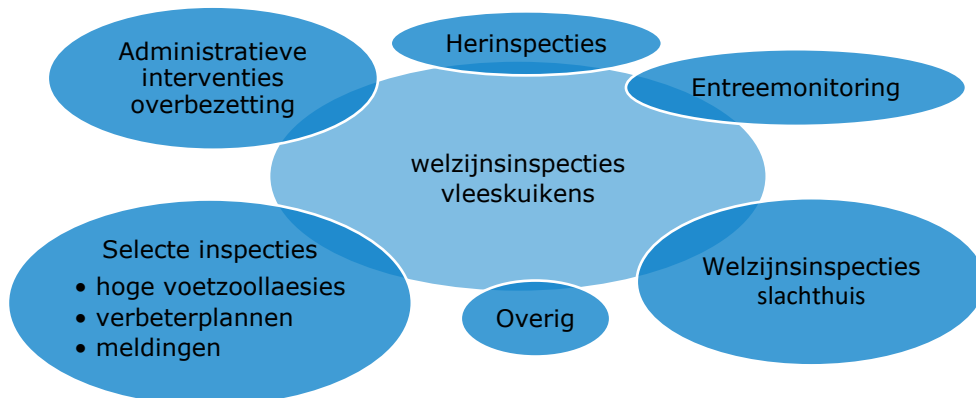
Wettelijk kader

De welzijnsinspecties bij vleeskuikenbedrijven zijn gericht op de naleving van de voorschriften uit de Wet dieren, het Besluit houders van dieren, de Regeling houders van dieren en Richtlijn 2007/43/EG. De voorschriften gaan (o.a.) over het klimaat in de stal, de kwaliteit van het aanwezige strooisel, bezettingsdichtheid, lichtsterkte en de bedrijfsadministratie.

Werkwijze

De NVWA zet verschillende typen inspecties in bij het dierenwelzijnstoezicht op vleeskuikenhouderijen. Deze inspectievormen zijn schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: verschillende typen welzijnsinspecties bij vleeskuikens

Entreemonitoring

Bij dit type inspectie gaat het om fysieke bedrijfsinspecties bij nieuwe of verbouwde stallen. Tijdens de inspectie wordt gecontroleerd of de vleeskuikenhouder de juiste stalgegevens heeft geregistreerd in het Koppel Informatiesysteem Pluimvee (KIP). Bij deze inspecties wordt in de regel ook een welzijnsinspectie op het bedrijf uitgevoerd.

Selecte inspecties

Dit type inspecties wordt op basis van een risicoselectie uitgevoerd. Hierbij gaat het om vleeskuikenhouders met hoge voetzollaesiescores, vleeskuikenhouders die verbeterplannen dienen op te stellen of (interne) meldingen.

Hoge voetzollaesies:

Vleeskuikenhouders die met een hoge bezettingsdichtheid (39 t/m 42 kg/m²) vleeskuikens houden, moeten voor deze vleeskuikens een voetzollaesiescore laten vaststellen. Deze score registreren ze in het KIP-systeem. Als de gemiddelde voetzollaesiescore over het kalenderjaar 2019 voor 1 of meer stallen boven de 120 punten uitkwam, werd in 2020 een fysieke bedrijfsinspectie uitgevoerd.

Verbeterplannen:

Bedrijven die in 2018 én 2019 een gemiddelde voetzollaesiescore hadden van meer dan 80 punten voor 1 of meerdere stallen moesten een verbeterplan opstellen en uitvoeren. Via administratieve inspecties op afstand is gecontroleerd of vleeskuikenhouders de in 2019 ingediende verbeterplannen hebben uitgevoerd.

Meldingen:

Binnengekomen meldingen zijn beoordeeld en waar nodig uitgezet voor een fysieke inspectie. Dit kunnen interne meldingen zijn vanuit het toezicht in het slachthuis, maar ook externe meldingen.

Overig

Bij de groep 'overig' gaat het om inspecties die niet op basis van een selectie of melding uitgevoerd worden. Hierbij gaat het onder andere om inspecties die zijn uitgevoerd naar aanleiding van een andere inspectie op het bedrijf.

Herinspecties

Herinspecties vinden plaats als tijdens een eerdere inspectie een overtreding is geconstateerd. Er zit enige tijd tussen de initiële inspectie en de herinspectie. De herinspectie kan daarom in een opvolgend kalenderjaar plaatsvinden. In 2020 zijn zowel fysieke als administratieve herinspecties uitgevoerd.

Administratieve interventies overbezetting

Bij dit type inspectie gaat het om administratief toezicht op overbezetting in de stal. Administratief toezicht vindt plaats op basis van data-analyses. Bij het toezicht wordt onder meer gebruik gemaakt van informatie over stalafmetingen en totale slachtgewicht.

Welzijnsinspecties slachthuis

Door middel van een screening worden in het slachthuis koppels geïnspecteerd op welzijnsafwijkingen, zoals voetzollaesies en hakdermatitis. Deze afwijkingen duiden op slechte dierenwelzijnsomstandigheden in de stal. Als deze afwijkingen worden waargenomen, wordt er een steekproef uitgevoerd om het koppel verder te beoordelen.

Resultaten

De resultaten van de in 2020 uitgevoerde inspecties op het welzijn van vleeskuikens zijn in tabel 1 weergegeven. Door corona en vogelgriep zijn er in 2020 minder fysieke inspecties uitgevoerd dan gepland.

Tabel 1: resultaten welzijnsinspecties vleeskuikens 2020

inspecties welzijn vleeskuikens	aantal	akkoord	niet akkoord
Entreemonitoring	21	12	9
Selecte inspecties hoge voetzoollaesies	5	0	5
Verbeterplannen	39	39	0
Interne meldingen	10	6	4
Overig	1	0	1
Herinspecties	15	8	7
Administratieve interventies overbezetting Interventies	51	-	-
Welzijnsinspecties slachterij Interventies nederlandse koppels	240	-	-
Doormeldingen buitenlandse koppels	851	-	-

Overtredingen en handhaving

Als een inspectie niet-akkoord is, wordt er door de inspecteur gehandhaafd. De inspecteur kan een schriftelijke waarschuwing, een rapport van bevindingen (ook wel 'boeterapport' genoemd) of een proces-verbaal opmaken. Een rapport van bevindingen kan resulteren in een bestuurlijke boete en indien nodig in het opleggen van een maatregel om de overtreding te herstellen. Een proces-verbaal wordt ingediend bij het Openbaar Ministerie, waarna de zaak strafrechtelijk kan worden afgedaan. Een bestuurlijke boete of proces-verbaal kan gecombineerd worden met een herstelmaatregel, zoals een last onder dwangsom. Hieronder wordt per inspectie categorie een toelichting gegeven.

Entreemonitoring, hoge voetzoollaesies, meldingen en overig

Tijdens fysieke bedrijfsinspecties zijn verschillende soorten overtredingen vastgesteld, zowel fysieke overtredingen in de stal (13) als administratieve overtredingen (21).

De vastgestelde administratieve overtredingen betroffen (o.a.) het melden van een onjuiste staloppervlakte, het niet correct of tijdig melden van koppelgegevens, het niet (correct) bijhouden van een register medische zorg en het niet of onjuist doorgeven van de aangehouden bezettingsdichtheid.

Vastgestelde fysieke overtredingen hadden betrekking op de kwaliteit van het strooisel (niet voldoende droog en rul), het tekortschieten in de verzorging van gewonde of zieke kuikens, drinkvoorzieningen niet juist afgesteld, overbezetting en afwijkingen op het gebied van verlichting en ventilatie. In totaal hebben deze overtredingen geleid tot drie mondelinge correcties, 14 schriftelijke waarschuwingen en twee rapporten van bevindingen ten behoeve van een bestuurlijke boete.

Verbeterplannen

Er zijn geen overtredingen geconstateerd bij de inspecties op het uitvoeren van maatregelen die de pluimveehouder had opgenomen in het verbeterplan.

Herinspecties

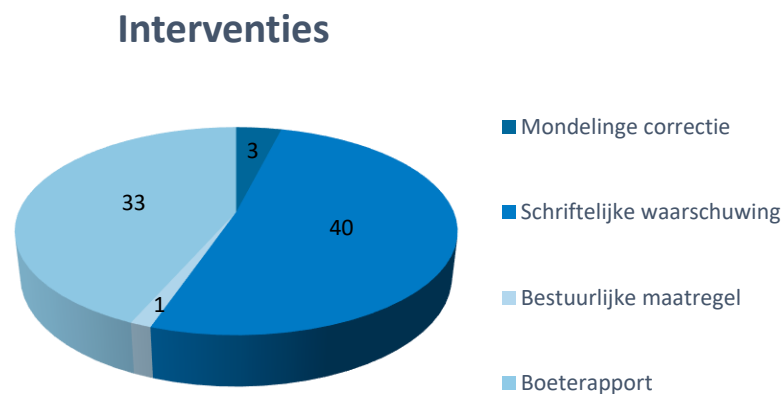
Tijdens de fysieke herinspecties is in een aantal gevallen vastgesteld dat de situatie ten opzichte van de eerdere inspectie niet (voldoende) was verbeterd. In deze gevallen ging het om de verzorging van gewonde of zieke kuikens, overbezetting en de kwaliteit van het strooisel (niet voldoende droog en rul). Administratieve afwijkingen hadden betrekking op het melden van de koppelgegevens. Voor de afwijkingen zijn vier schriftelijke waarschuwingen, twee rapporten van bevindingen ten behoeve van een bestuurlijke boete en één rapport van bevindingen ten behoeve van een bestuurlijke maatregel opgemaakt.

Administratieve interventies overbezetting

In 2020 zijn ongeveer 11.000 koppels in de hoogste bezettingscategorie (39 tot 42 kg/m²) afgevoerd naar het slachthuis. Van deze categorie is op basis van de handhavingscriteria bij 174 koppels een overbezetting geconstateerd. Meerdere overtredingen van één bedrijf kunnen worden geclusterd binnen 1 interventie. In 2020 is 51 maal middels een interventie opgetreden bij 44 verschillende vleeskuikenhouders. Deze interventies resulteerden in 22 schriftelijke waarschuwingen en 29 rapporten van bevindingen ten behoeve van een bestuurlijke boete.

In grafiek 1 staan de interventies op de overtredingen die zijn geconstateerd bij bedrijfsinspecties, administratieve inspecties, herinspecties en administratieve interventies overbezetting.

Grafiek 1: interventies welzijnsinspecties vleeskuikenbedrijven 2020

Welijnsinspecties slachthuis

De waarneming van welzijnsafwijkingen die duiden op slechte dierenwelzijnsomstandigheden in de stal, tijdens keuring in het slachthuis, worden afgehandeld door de officiële assistent of toezichthoudend dierenarts van de NVWA. Bij een eerste waarneming wordt een kennisgevingsbrief verstuurd aan de pluimveehouder, waarin deze wordt gewezen op de verplichting om passende maatregelen te nemen. Wanneer bij een volgende waarneming met betrekking tot dezelfde stal wordt vastgesteld dat er geen passende maatregelen zijn genomen, wordt een rapport van bevindingen ten behoeve van een bestuurlijke boete opgemaakt.

Voor scharrel- en biologische bedrijven zijn de specifieke welzijnseisen voor vleeskuikens niet van toepassing. Voor deze bedrijven is er geen wettelijke verplichting om passende maatregelen te nemen. Hierdoor kunnen de aangetroffen welzijnsafwijkingen niet op het slachthuis afgehandeld worden. Deze bedrijven worden fysiek geïnspecteerd.

Koppels van Nederlandse vleeskuikenbedrijven

In 2020 zijn ruim 15.000 Nederlandse koppels vleeskuikens geslacht in Nederlandse slachthuizen. De waarnemingen tijdens de keuringen hebben in 2020 geleid tot 215 kennisgevingen naar het bedrijf van herkomst en 23 rapporten van bevindingen ten behoeve van een bestuurlijke boete. In twee gevallen was er sprake van vleeskuikens afkomstig van een biologisch bedrijf. Hiervan zijn interne meldingen gedaan voor een fysieke inspectie op het bedrijf. Het ging hierbij om 136 verschillende bedrijven. Dit is 19% van het totaal aantal vleeskuikenbedrijven in Nederland. In 2019 waren nog 189 bedrijven aangeschreven (26% van het totaal aantal bedrijven in 2019).

Hieruit volgt dat er in vergelijking minder pluimveehouders waren die koppels aanleverden waarbij welzijnsafwijkingen zijn geconstateerd.

Koppels van buitenlandse vleeskuikenbedrijven

In 2020 zijn ongeveer 2600 koppels vleeskuikens uit België en circa 8000 koppels vleeskuikens uit Duitsland geslacht in Nederlandse slachterijen. Er zijn door de NVWA welzijnsafwijkingen vastgesteld bij 563 koppels uit België en bij 288 koppels uit Duitsland die duiden op slechte dierenwelzijnsomstandigheden in de stal. Hiervoor zijn meldingen naar de officiële autoriteiten van de betreffende landen verstuurd.

Conclusie

In 2020 heeft de NVWA 91 risicogerichte welzijnsinspecties uitgevoerd bij vleeskuikenbedrijven. Hiervan waren 65 inspecties akkoord en 26 inspecties niet akkoord. De geconstateerde overtredingen hadden vooral betrekking op de kwaliteit van het strooisel, de behandeling van gewonde of zieke kuikens, overbezetting en het niet (correct) of tijdig melden van stal- en koppelgegevens.

Uit administratief onderzoek van ongeveer 11.000 afgevoerde koppels in de hoogste bezettingscategorie bleek dat er bij 174 koppels sprake was van overbezetting.

Op slachterijen in Nederland zijn welzijnsafwijkingen geconstateerd wat heeft geleid tot 240 interventies op een totaal van circa 15.000 aangevoerde Nederlandse koppels vleeskuikens. Ook bij 851 van in totaal circa 10.600 buitenlandse koppels vleeskuikens zijn welzijnsafwijkingen geconstateerd. Verhoudingsgewijs werden er in de Nederlandse slachthuizen voor vleeskuikens minder welzijnsafwijkingen geconstateerd bij de uit Nederland afkomstige koppels, dan bij de uit Duitsland of België afkomstige koppels.